

Zakład Ubezpieczeń Społecznych

00-701 Warszawa, ul. Czerniakowska 16

Ustalanie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe

Poradnik

Ustalanie stopy procentowej składki
na ubezpieczenie wypadkowe
Poradnik
data aktualizacji: 7-05-2008 r.

Spis treści

Wstęp	4
I. Zasady określania liczby ubezpieczonych dla celów ustalania stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe.	5
II. Ustalanie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe przez płatników składek podlegających wpisowi do rejestru REGON, zgłaszających do ubezpieczenia wypadkowego nie więcej niż 9 ubezpieczonych	8
III. Ustalanie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe przez płatników składek podlegających wpisowi do rejestru REGON zgłaszających do ubezpieczenia wypadkowego co najmniej 10 ubezpieczonych	9
1. Ustalanie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych za okres od 1.04.2006r., dla płatników którzy przekazali informacje ZUS IWA za trzy kolejne, ostatnie lata kalendarzowe	9
2. Ustalanie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe za okres do 31.03.2006r., oraz za okres od 1.04.2006r. przez płatników nie zobowiązanych do przekazania informacji ZUS IWA za trzy kolejne, ostatnie lata kalendarzowe	14
IV. Ustalenie wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe przez płatników składek niepodlegających wpisowi do rejestru REGON.	16
V. Zawyżenie albo zniżenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe.	16
VI. Podwyższenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe na wniosek inspektora pracy	17
Podstawa prawna	17
Załączniki	17

Wstęp

Od 1 stycznia 2003 r. nastąpiły zmiany w zasadach ustalania stopy procentowej składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, zwane dalej ubezpieczeniem wypadkowym.

W okresie od 1 stycznia 2003 r. do 31 marca 2006 r. stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe na rok składkowy ustalali samodzielnie wszyscy płatnicy składek, według zasad określonych w niniejszym poradniku.

Natomiast w okresie od 1 kwietnia 2006 r. stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe na kolejne lata składkowe ustali Zakład, ale tylko tym płatnikom składek, którzy za trzy kolejne, ostatnie lata kalendarzowe przesłali „Informację o danych do ustalenia składki na ubezpieczenie wypadkowe” - ZUS IWA. Pozostali płatnicy składek samodzielnie ustalają stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe w analogiczny sposób jak w okresie przed 1 kwietnia 2006 r.

Płatnikom składek, którym stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe ustali ZUS, w terminie do 20 kwietnia danego roku zostanie przesłane zawiadomienie o wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe. Pozostali płatnicy składek nie otrzymują w tej sprawie żadnego zawiadomienia.

Stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe ustala się na cały rok składkowy. Rokiem składkowym w ubezpieczeniu wypadkowym jest okres rozpoczynający się od 1 kwietnia danego roku kalendarzowego i trwający do 31 marca następnego roku kalendarzowego (pierwszy rok składkowy wyjątkowo trwał od 1 stycznia 2003 r. do 31 marca 2004 r.).

Ustalona dla danego płatnika składek stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązuje przy wyliczaniu należnych składek za wszystkich ubezpieczonych, zgłoszonych do ubezpieczenia wypadkowego przez tego płatnika, bez względu na tytuł ubezpieczeń.

Pod pojęciem „płatnika składek” rozumie się płatnika składek na ubezpieczenie wypadkowe w rozumieniu przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych.

Uwaga!

Aby w programie „Płatnik” poprawnie wyliczyć składkę na ubezpieczenie wypadkowe, należy wpisać obowiązującą dla danego płatnika składek stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe do Rejestru Płatnika. Przy tworzeniu dokumentów rozliczeniowych, rozpoczynając od dokumentów za styczeń 2003 r., należy bezwzględnie pamiętać o wprowadzeniu wysokości stopy procentowej składki do pola 04 w bloku III deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA (za pomocą przycisku Wstaw), jeśli płatnik rozlicza składki na ubezpieczenie wypadkowe. Brak stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe w deklaracji rozliczeniowej sygnalizowany jest błędem w programie „Płatnik” oraz spowoduje odrzucenie kompletu dokumentów rozliczeniowych w systemie centralnym, jeśli płatnik rozlicza również składki na ubezpieczenie wypadkowe.

I. Zasady określania liczby ubezpieczonych dla celów ustalania stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe.

Sposób ustalania stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe uzależniony jest od liczby ubezpieczonych zgłaszanych przez danego płatnika do ubezpieczenia wypadkowego.

Liczbę ubezpieczonych ustala się jako iloraz sumy ubezpieczonych podlegających ubezpieczeniu wypadkowemu w ciągu poszczególnych miesięcy poprzedniego roku kalendarzowego i liczby miesięcy, przez które płatnik składek był w poprzednim roku kalendarzowym zgłoszony w ZUS co najmniej jeden dzień. W liczbie miesięcy uwzględnia się tylko te miesiące, w których płatnik co najmniej jeden dzień był płatnikiem składek na ubezpieczenie wypadkowe w rozumieniu przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych, tj. w których co najmniej jeden ubezpieczony podlegał ubezpieczeniu wypadkowemu.

Liczba ubezpieczonych podlega zaokrągleniu do jedności w górę, jeśli końcówka jest większa lub równa 0,5 lub w dół, jeśli jest mniejsza od 0,5 (np. 9,49 ~ 9; 9,5 ~ 10).

Przykład 1

Spółka z o.o. była zgłoszona w ZUS jako płatnik składek nieprzerwanie przez cały 2003 r. w ciągu poszczególnych miesięcy tego roku spółka zgłaszała do ubezpieczenia wypadkowego:

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Liczba ubezpieczonych	12	12	14	14	21	20	20	19	19	22	22	26

Suma ubezpieczonych podlegających ubezpieczeniu wypadkowemu w ciągu poszczególnych miesięcy 2003 r. wynosiła 221. W związku z tym liczba ubezpieczonych dla celów ustalania składki na ubezpieczenie wypadkowe na rok składkowy trwający od 1.04.2004 r. do 31.03.2005 r. wynosi:

$$221 : 12 = 18,416$$

Po zaokrągleniu do jedności – 18.

Przykład 2

Płatnik składek był zarejestrowany w ZUS w okresie od stycznia do kwietnia 2004r. i następnie od września do końca 2004r. w ciągu poszczególnych miesięcy tego roku zgłaszał do ubezpieczenia wypadkowego:

Miesiąc	I	II	III	IV		IX	X	XI	XII
Liczba ubezpieczonych	8	8	10	9		21	22	22	26

W tym przypadku przy ustalaniu liczby miesięcy nie uwzględnia się okresu od 1 maja 2004r. do 31 sierpnia 2004r., w którym płatnik nie był zarejestrowany w ZUS, a tym samym nie był płatnikiem składek na ubezpieczenie wypadkowe. Suma ubezpieczonych podlegających ubezpieczeniu wypadkowemu w ciągu poszczególnych miesięcy 2004r. wyniosła 126. Liczba ubezpieczonych dla celów ustalenia składki na ubezpieczenie wypadkowe na rok składkowy trwający od 1.04.2005r. do 31.03.2006r. wynosi:

$$126 : 8 = 15,75$$

Po zaokrągleniu do jedności – 16.

Przykład 3

Osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą zgłosiła się jako płatnik składek od 1 września 2004r. Równocześnie zgłosiła do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych siebie oraz osobę współpracującą. Następnie od 12 października 2004r. zgłosiła do ubezpieczeń społecznych 6 pracowników:

Miesiąc	IX	X	XI	XII
Liczba ubezpieczonych	2	8	8	8

Suma ubezpieczonych podlegających ubezpieczeniu wypadkowemu w ciągu poszczególnych miesięcy 2004r. wynosiła 26. Liczba ubezpieczonych dla celów ustalenia składki na ubezpieczenie wypadkowe na rok składkowy trwający od 1.04.2005r. do 31.03.2006r. wynosi:

$$26 : 4 = 6,5$$

Po zaokrągleniu do jedności – 7.

Przykład 4

Płatnik składek zarejestrował się w ZUS 1 października 2004r. W ciągu poszczególnych miesięcy 2004r. zgłaszał do ubezpieczenia wypadkowego:

Miesiąc	X	XI	XII
Liczba ubezpieczonych	14	0	6

W tym przypadku przy ustalaniu liczby miesięcy nie uwzględnia się listopada 2004r., tj. miesiąca w którym płatnik składek był zarejestrowany w ZUS, ale nie był płatnikiem składek na ubezpieczenie wypadkowe, gdyż w tym miesiącu nie podlegał temu ubezpieczeniu ani jeden ubezpieczony.

Suma ubezpieczonych podlegających ubezpieczeniu wypadkowemu w ciągu poszczególnych miesięcy 2004r. wyniosła 20. Liczba ubezpieczonych dla celów ustalenia składki na ubezpieczenie wypadkowe na rok składkowy trwający od 1.04.2005r. do 31.03.2006r. wynosi:

$$20 : 2 = 10$$

Ustalając liczbę ubezpieczonych w ciągu poszczególnych miesięcy poprzedniego roku kalendarzowego należy uwzględniać wszystkich ubezpieczonych, którzy w danym miesiącu podlegali przynajmniej jeden dzień ubezpieczeniu wypadkowemu.

Przy ustalaniu liczby ubezpieczonych w ciągu miesiąca, daną osobę uwzględnia się jako jednego ubezpieczonego.

Przykład 5

W styczniu 2005 r. zleceniobiorca wykonywał umowy zlecenia zawarte na okres od 1 do 10 stycznia 2005 r. oraz od 15 do 25 stycznia 2005 r. Z tytułu tych umów podlegał obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu. Przy ustalaniu liczby ubezpieczonych w ciągu stycznia należy uwzględnić tę osobę jako jednego ubezpieczonego.

Przykład 6

W styczniu 2005 r. ubezpieczony podlegał ubezpieczeniu wypadkowemu z dwóch tytułów. W okresie od 1 do 10 stycznia 2005 r. z tytułu wykonywania umowy zlecenia, a w okresie od 20 do 31 stycznia 2005 r. z tytułu zawarcia umowy o pracę. Przy ustalaniu liczby ubezpieczonych w ciągu stycznia należy uwzględnić tę osobę jako jednego ubezpieczonego.

Przykład 7

Spółka z o.o. zatrudniała wyłącznie pracowników. Wszyscy zostali zwolnieni od 1 października 2004 r. W okresie od 1 października 2004 r. do 14 lutego 2005 r. spółka prowadziła działalność tylko poprzez wspólników. Ponownie zatrudniła pracowników od 15 lutego 2005 r. W tym przypadku liczbę ubezpieczonych należy ustalić na podstawie danych z roku 2004.

Przy ustalaniu liczby ubezpieczonych nie bierze się pod uwagę osób, które:

- podlegają ubezpieczeniom społecznym, ale nie podlegają ubezpieczeniu wypadkowemu (np. zleceniobiorców wykonujących pracę poza siedzibą lub miejscem prowadzenia działalności przez płatnika),
- cały miesiąc przebywały na urlopie bezpłatnym, wychowawczym, pobierały zasiłek macierzyński, zasiłek w wysokości zasiłku macierzyńskiego bądź zostały powołane do odbywania zasadniczej służby wojskowej oraz
- za które za dany miesiąc są rozliczane składki lub wykazywane świadczenia po ustaniu tytułu do ubezpieczeń społecznych (tj. w miesiącu, za który składany jest imienny raport miesięczny za daną osobę, nie podlegała ona ubezpieczeniu wypadkowemu nawet przez jeden dzień).

Przykład 8

Pracownik przebywał na urlopie bezpłatnym w okresie od 2 do 31 stycznia 2005 r. W związku z tym, iż w styczniu 2005r. co najmniej przez jeden dzień ubezpieczony podlegał ubezpieczeniu wypadkowemu, należy go uwzględnić przy ustalaniu liczby ubezpieczonych w ciągu tego miesiąca.

Przykład 9

Pracownik został powołany do odbycia zasadniczej służby wojskowej od 1 lutego 2005 r. W związku z tym, iż przez cały luty 2005 r. odbywał tę służbę, nie należy go uwzględniać przy ustalaniu liczby ubezpieczonych w ciągu tego miesiąca oraz w ciągu kolejnych miesięcy, w których będzie odbywał zasadniczą służbę wojskową przez pełny miesiąc.

Przykład 8

Pracownik przebywał na urlopie bezpłatnym w okresie od 2 do 31 stycznia 2005 r. W związku z tym, iż w styczniu 2005 r. co najmniej przez jeden dzień ubezpieczony podlegał ubezpieczeniu wypadkowemu, należy go uwzględnić przy ustalaniu liczby ubezpieczonych w ciągu tego miesiąca.

Przykład 9

Pracownik został powołany do odbycia zasadniczej służby wojskowej od 1 lutego 2005 r. W związku z tym, iż przez cały luty 2005 r. odbywał tę służbę, nie należy go uwzględniać przy ustalaniu liczby ubezpieczonych w ciągu tego miesiąca oraz w ciągu kolejnych miesięcy, w których będzie odbywał zasadniczą służbę wojskową przez pełny miesiąc.

Przykład 10

Płatnik był zarejestrowany w ZUS od 12 października 2004 r. Zgłaszał ubezpieczonych w następujących okresach:

- pracownika A - od 12 października do 26 grudnia 2004 r.
- pracownika B - od 22 października 2004 r., z tym że w okresie od 1 do 30 listopada pracownikowi został udzielony urlop bezpłatny,
- pracownika C - od 6 listopada do 31 grudnia 2004 r.,
- pracownika D - od 12 października 2004 r., z tym że od 1 grudnia 2004 r. pracownik został powołany do odbywania zasadniczej służby wojskowej,
- zleceniobiorcę E - na jeden dzień (31 grudnia 2004 r.).

W ciągu października liczba ubezpieczonych podlegających ubezpieczeniu wypadkowemu wyniosła 3 (pracownicy A, B i D). W ciągu listopada liczba ubezpieczonych podlegających ubezpieczeniu wypadkowemu wyniosła 3 (uwzględniono pracowników A, C i D, nieuwzględniono pracownika B, ponieważ cały miesiąc przebywał na urlopie bezpłatnym). W ciągu grudnia liczba ubezpieczonych podlegających ubezpieczeniu wypadkowemu wyniosła 4 (uwzględniono pracowników A, B, C oraz zleceniobiorcę E, nieuwzględniono natomiast pracownika D, ponieważ od 1 grudnia został powołany do odbycia zasadniczej służby wojskowej).

Miesiąc	X	XI	XII
Liczba ubezpieczonych	3	3	4

Suma ubezpieczonych podlegających ubezpieczeniu wypadkowemu w ciągu poszczególnych miesięcy 2004 r. wyniosła 10. Liczba ubezpieczonych dla celów ustalenia składki na ubezpieczenie wypadkowe wynosi:

$$10 : 3 = 3,33$$

Po zaokrągleniu do pełnych jedności - 3.

Odmienne zasady ustalania liczby ubezpieczonych dotyczą przypadków, gdy płatnik składek zgłaszany jest w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych w okresie od 1 stycznia danego roku do 31 marca następnego roku. W tym przypadku liczbę ubezpieczonych ustala się na podstawie liczby ubezpieczonych podlegających zgłoszeniu do ubezpieczenia wypadkowego w ciągu miesiąca, od którego płatnik składek został zgłoszony w ZUS. Zasada ta ma zastosowanie tylko w przypadku:

- płatników, którzy są zgłaszani po raz pierwszy w ZUS, przy czym przy ustalaniu liczby ubezpieczonych bierze się pod uwagę miesiąc, w którym podlega ubezpieczeniu wypadkowemu pierwszy ubezpieczony,
- płatników, którzy w poprzednim roku kalendarzowym nie byli płatnikami składek na ubezpieczenie wypadkowe, tj. byli zarejestrowani w ZUS, ale w ciągu poszczególnych miesięcy poprzedniego roku nie zgłaszali ani jednej osoby do tego ubezpieczenia,
- płatników, którzy byli skreśleni z krajowego rejestru gospodarki narodowej REGON na dzień 31 grudnia poprzedniego roku.

Przykład 11

Nowo powstały płatnik składek zgłosił zgłoszenie ZUS ZPA 2 marca 2005 r. W bloku III pole 09 "Data powstania obowiązku opłacania składek" podał 20.02.2005 (tj. datę, od której zatrudnił pierwszych pracowników). W tym przypadku liczbę ubezpieczonych w celu ustalenia stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe należy ustalić na podstawie liczby ubezpieczonych podlegających zgłoszeniu do tego ubezpieczenia w ciągu lutego 2005 r.

Przykład 12

Nowo powstała spółka z o.o. zgłosiła zgłoszenie płatnika składek ZUS ZPA od 1 lutego 2005 r. Zatrudniała wyłącznie zleceniobiorców niepodlegających ubezpieczeniu wypadkowemu. Od 1 maja 2005 r. zatrudniła pracowników. Liczbę ubezpieczonych spółka powinna ustalić na podstawie liczby ubezpieczonych w ciągu miesiąca, od którego stała się płatnikiem składek na ubezpieczenie wypadkowe za pierwszego ubezpieczonego, tj. na podstawie liczby ubezpieczonych podlegających zgłoszeniu do tego ubezpieczenia w ciągu maja 2005 r.

Przykład 13

Osoba prowadziła pozarolniczą działalność gospodarczą w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2004 r. i prowadzi ją nadal. W ciągu 2004 r. zatrudniała tylko osoby na podstawie umów zlecenia. Osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą w ciągu 2004 r. nie podlegała z tego tytułu obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym i nie przystąpiła do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych dobrowolnie, nie podlegała więc obowiązkowemu ubezpieczeniu wypadkowemu. Także osoby wykonujące umowy zlecenia w ciągu 2004 r. nie podlegały z tego tytułu ubezpieczeniom społecznym (a więc także obowiązkowemu ubezpieczeniu wypadkowemu). Od 5 stycznia 2005 r. osoba ta zatrudniła 10 pracowników. W tym przypadku należy uwzględnić liczbę ubezpieczonych w ciągu stycznia 2005 r. (wynosiła ona 10).

II. Ustalanie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe przez płatników składek podlegających wpisowi do rejestru REGON, zgłaszających do ubezpieczenia wypadkowego nie więcej niż 9 ubezpieczonych

Jeżeli płatnik ustali, że liczba ubezpieczonych zgłaszanych do ubezpieczenia wypadkowego wynosi nie więcej niż 9, to stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe wynosi 50% najwyższej stopy procentowej ustalonej na dany rok składkowy dla grup działalności (w okresie od 1 kwietnia 2006 r. jest to 1,80% podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie wypadkowe - [załącznik nr 3](#) a w okresie od 1 stycznia 2003r. do 31 marca 2006r. - 1,93% - [załącznik nr 2](#)).

III. Ustalanie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe przez płatników składek podlegających wpisowi do rejestru REGON zgłaszających do ubezpieczenia wypadkowego co najmniej 10 ubezpieczonych

1. Ustalanie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych za okres od 1.04.2006r., dla płatników którzy przekazali informacje ZUS IWA za trzy kolejne, ostatnie lata kalendarzowe

Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustala stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe wyłącznie płatnikom składek, którzy za trzy kolejne, ostatnie lata kalendarzowe mieli obowiązek i przekazali do Zakładu „Informację o danych do ustalenia składki na ubezpieczenie wypadkowe” – ZUS IWA.

Informację ZUS IWA, za dany rok kalendarzowy, przekazują do Zakładu płatnicy składek, którzy spełniają łącznie trzy warunki:

- podlegają wpisowi do rejestru REGON,
- byli zgłoszeni w Zakładzie jako płatnicy składek na ubezpieczenie wypadkowe nieprzerwanie przez cały rok kalendarzowy, za który składana jest informacja ZUS IWA i przynajmniej jeden dzień w styczniu następnego roku,
- zgłaszali w roku kalendarzowym, za który składana jest informacja ZUS IWA, średnio, co najmniej 10 ubezpieczonych do ubezpieczenia wypadkowego.

Szczegółowe zasady wypełniania informacji ZUS IWA zawarte zostały w poradniku [„Zasady składania i wypełniania Informacji o danych do ustalenia składki na ubezpieczenie wypadkowe ZUS IWA”](#).

Stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe ustalana przez ZUS jest obliczana jako iloczyn stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe określonej dla grupy działalności, do której należy płatnik składek i wskaźnika korygującego.

Wskaźnik korygujący

Wysokość dopuszczalnych wartości wskaźnika korygującego określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 listopada 2002r. Wskaźnik korygujący jest ustalany indywidualnie dla każdego płatnika składek na podstawie wielkości różnicy pomiędzy kategorią ryzyka dla grupy działalności, do której należy płatnik składek ze względu na rodzaj wykonywanej działalności, a kategorią ryzyka ustaloną przez ZUS dla danego płatnika na podstawie danych wykazanych w informacjach ZUS IWA za trzy kolejne, ostatnie lata kalendarzowe.

Wskaźnik korygujący wynosi:

- **0,8** – jeżeli kategoria ryzyka ustalona dla płatnika składek, na podstawie informacji ZUS IWA, jest niższa o co najmniej 3 kategorie od kategorii ryzyka ustalonej dla grupy działalności, do której należy płatnik ze względu na rodzaj wykonywanej działalności.
- **0,9** - jeżeli kategoria ryzyka ustalona dla płatnika składek, na podstawie informacji ZUS IWA, jest niższa o 2 kategorie od kategorii ryzyka ustalonej dla grupy działalności, do której należy płatnik ze względu na rodzaj wykonywanej działalności.
- **1,1** - jeżeli kategoria ryzyka ustalona dla płatnika składek, na podstawie informacji ZUS IWA, jest wyższa o 2 kategorie od kategorii ryzyka ustalonej dla grupy działalności, do której należy płatnik ze względu na rodzaj wykonywanej działalności.

- **1,2** - jeżeli kategoria ryzyka ustalona dla płatnika składek, na podstawie informacji ZUS IWA, jest wyższa o co najmniej 3 kategorie od kategorii ryzyka ustalonej dla grupy działalności, do której należy płatnik ze względu na rodzaj wykonywanej działalności.
- **1,0** – w pozostałych przypadkach.

Kategoria ryzyka dla grupy działalności

Kategorię ryzyka dla grupy działalności, do której należy płatnik ze względu na rodzaj wykonywanej działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności (rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 2004 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności - Dz. U. nr 33, poz. 289, z późn. zm.) ustala się na podstawie załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 listopada 2002r., który stanowi [załącznik nr 3](#) do poradnika.

Płatnik składek należy do grupy działalności ustalonej dla jego rodzaju działalności według PKD ujętego w rejestrze REGON w dniu 31 grudnia poprzedniego roku. Tym samym przy ustalaniu stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe na dany rok składkowy bierze się pod uwagę rodzaj przeważającej działalności według PKD ujętego w rejestrze REGON, podanego w informacji ZUS IWA za poprzedni rok (przykładowo dla ustalenia stopy na okres od 1.04.2006r. do 31.03.2007r. – PKD podane w bloku IV pole 01 informacji ZUS IWA złożonej za rok 2005).

Na podstawie dwóch pierwszych cyfr z kodu PKD, określa się do jakiego działu (na poziomie sekcji lub podsekcji) został zaklasyfikowany płatnik składek zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 2004 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności. Jest to kod jedno - lub dwuliterowy, co odpowiada grupowaniu rodzajów działalności na poziomie sekcji (podsekcji). Np. w przypadku płatnika zaklasyfikowanego do rodzaju przeważającej działalności oznaczonego kodem 4030B "Dystrybucja ciepła (pary wodnej i gorącej wody)", na podstawie dwóch pierwszych cyfr tego kodu - 40 "Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę", ustala się, że został on zaklasyfikowany do sekcji E "Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę". Tabela pomocnicza pozwalająca na określenie kodu PKD na poziomie sekcji lub podsekcji stanowi [załącznik nr 1](#) do poradnika.

Kategoria ryzyka dla danego płatnika składek

Kategoria ryzyka dla płatnika składek jest ustalona przez ZUS na podstawie danych wykazanych w informacjach ZUS IWA za trzy kolejne, ostatnie lata kalendarzowe. Kategorię ryzyka dla płatnika składek ustala się w oparciu o cząstkowe kategorie ryzyka K1, K2, K3, przez obliczenie średniej ważonej z tych cząstkowych kategorii ryzyka, według następującego wzoru:

$$K_{zx} = \frac{K_1 + K_2 + 2K_3}{4}$$

gdzie znaczenie poszczególnych symboli jest następujące:

- K_{zx} – kategoria ryzyka dla danego płatnika składek,
- K_1 – kategoria ryzyka odpowiadająca wskaźnikowi poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem,
- K_2 – kategoria ryzyka odpowiadająca wskaźnikowi poszkodowanych w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich,
- K_3 – kategoria ryzyka odpowiadająca wskaźnikowi zatrudnionych w warunkach zagrożenia, które występują w razie przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy.

Częstkowe kategorie ryzyka określa załącznik nr 3 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 listopada 2002r, który stanowi [załącznik nr 4](#) do niniejszego poradnika.

Podstawę ustalenia częściowych kategorii ryzyka K_1 , K_2 , K_3 stanowią średnie arytmetyczne wskaźników częstości W_1 , W_2 , W_3 . Wskaźniki te są obliczane odrębnie na każdy rok, w przeliczeniu na umowną liczbę 1000 ubezpieczonych, według wzorów:

$$1. W_1 = \frac{P_1}{U} \times 1.000,$$

$$2. W_2 = \frac{P_2}{U} \times 1.000,$$

$$3. W_3 = \frac{P_3}{U} \times 1.000,$$

gdzie znaczenie poszczególnych symboli jest następujące:

W_1 – wskaźnik częstości poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem,

W_2 – wskaźnik częstości poszkodowanych w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich,

W_3 – wskaźnik częstości zatrudnionych w warunkach zagrożenia, które występują w razie przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy.

P_1 – liczba poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem (pole 02 w bloku IV informacji ZUS IWA)

P_2 – liczba poszkodowanych w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich (pole 03 w bloku IV informacji ZUS IWA)

P_3 – liczba zatrudnionych w warunkach zagrożenia, które występują w razie przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (pole 04 w bloku IV informacji ZUS IWA)

U – liczba ubezpieczonych (pole 01 w bloku III informacji ZUS IWA)

Wartości stóp procentowych składki na ubezpieczenie wypadkowe, kategorii ryzyka i wskaźników częstości zaokrągla się zgodnie z zasadą matematyczną. Przy czym:

- stopę procentową składki zaokrągla się z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku,

- kategorie ryzyka zaokrągla się do jedności,

- wskaźnik W_1 zaokrągla się z dokładnością do jednego miejsca po przecinku,
- wskaźnik W_2 zaokrągla się z dokładnością do trzech miejsc po przecinku,
- wskaźnik W_3 zaokrągla się do jedności.

Płatnicy, którym stopę procentową wyliczy Zakład, w terminie do 20 kwietnia danego roku, otrzymają, za pośrednictwem poczty, „Zawiadomienie o wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe za dany rok składkowy”.

W przypadku, gdy płatnik do 30 kwietnia nie otrzyma „Zawiadomienia o wysokości stopy procentowej na ubezpieczenie wypadkowe za dany rok składkowy”, a za ostatnie trzy lata kalendarzowe miał obowiązek przekazać do Zakładu informację ZUS IWA, wówczas powinien zgłosić się do swojej właściwej Terenowej Jednostki Organizacyjnej ZUS, w celu podania przez Zakład obowiązującej go stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe.

Po otrzymaniu Zawiadomienia o wysokości stopy procentowej, w razie wątpliwości co do wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, płatnik składek może zwrócić się do właściwej Terenowej Jednostki Organizacyjnej ZUS, w celu uzyskania algorytmu wyliczeniowego na podstawie, którego Zakład ustalił płatnikowi wysokości stopy procentowej tej składki. Szczegółowe informacje dotyczące zasad ustalania stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe można również uzyskać we wszystkich Terenowych Jednostkach Organizacyjnych ZUS.

Przykładowe wyliczenie stopy procentowej składki na ubezpieczenia wypadkowe

Spółka „KIER” Sp. z o.o. przekazała informacje ZUS IWA za lata 2003, 2004, 2005, w których wykazała następujące dane:

(a) Dane z informacji ZUS IWA					
Rok kalendarzowy, za który składana jest informacja ZUS IWA	Liczba ubezpieczonych, z pola III.01 (U)	Liczba poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem, z pola IV.02 (P ₁)	Liczba poszkodowanych w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich, z pola IV.03 (P ₂)	Liczba zatrudnionych w warunkach zagrożenia, z pola IV.04 (P ₃)	Rodzaj działalności wg PKD, z pola IV.01
2003	30	4	1	6	x
2004	15	2	0	4	x
2005	20	3	3	5	4030B

Krok 1. Wyliczenie wskaźników częstości.

- Wskaźnik poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem - W₁, za trzy ostatnie lata kalendarzowe:

$$W_1(2003) = (4 : 30) \times 1000 = 133,3$$

$$W_1(2004) = (2 : 15) \times 1000 = 133,3$$

$$W_1(2005) = (3 : 20) \times 1000 = 150,0$$

Średnia arytmetyczna wskaźnika W₁:

$$W_1 = [133,3 + 133,3 + 150,0] : 3 = 138,9$$

- Wskaźnik poszkodowanych w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich – W₂, za trzy ostatnie lata kalendarzowe:

$$W_2(2003) = (1 : 30) \times 1000 = 33,333$$

$$W_2(2004) = (0 : 15) \times 1000 = 0$$

$$W_2(2005) = (3 : 20) \times 1000 = 150$$

Średnia arytmetyczna wskaźnika W₂:

$$W_2 = [33,333 + 0 + 150] : 3 = 61,111$$

- Wskaźnik zatrudnionych w warunkach zagrożenia - W₃, za trzy ostatnie lata kalendarzowe:

$$W_3(2003) = (6 : 30) \times 1000 = 200$$

$$W_3(2004) = (4 : 15) \times 1000 = 267$$

$$W_3(2005) = (5 : 20) \times 1000 = 250$$

Średnia arytmetyczna wskaźnika W₃:

$$W_3 = [200 + 267 + 250] : 3 = 239$$

Krok 2. Ustalenie cząstkowych kategorii ryzyka, na podstawie średnich arytmetycznych wskaźników częstości.

Cząstkowe kategorie ryzyka odpowiadające poszczególnym wskaźnikom częstości (średnim arytmetycznym z lat 2003, 2004, 2005) są ustalane na podstawie załącznika nr 3 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 listopada 2002r.

Średnia arytmetyczna wskaźników częstości z 3 lat	Przyporządkowanie kategorii ryzyka (załącznik nr 4)
$W_1 = 138,9$	$K_1 = 30$
$W_2 = 61,111$	$K_2 = 30$
$W_3 = 239$	$K_3 = 8$

Krok 3. Ustalenie kategorii ryzyka dla płatnika składek (K_{zx}), na podstawie cząstkowych kategorii ryzyka, według wzoru: $K_{zx} = (K_1 + K_2 + 2K_3) : 4$

$$K_{zx} = (30 + 30 + 2 \times 8) : 4 = 19$$

Krok 4. Ustalenie kategorii ryzyka (K_{dx}) i stopy procentowej składki dla grupy działalności, do której należy płatnik.

Płatnik składek należy do grupy działalności ustalonej dla jego rodzaju działalności według PKD ujętego w rejestrze REGON w dniu 31 grudnia poprzedniego roku. W podanym przykładzie, zgodnie z kodem PKD - 4030B, wykazany w ZUS IWA za 2005r., płatnik należy do grupy działalności – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę. Na poziomie sekcji jest to kod PKD - „E”. Zgodnie z [załącznikiem nr 2](#) do rozporządzenia Rady Ministrów z 29 listopada 2002r. (stanowiącym [załącznik nr 3](#) do poradnika) dla tej grupy działalności:

- kategoria ryzyka (K_{dx}) wynosi – **6**,
- stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe wynosi – **1,73%**.

Krok 5. Ustalenie wskaźnika korygującego.

Kategoria ryzyka ustalona dla płatnika składek, na podstawie informacji ZUS IWA ($K_{zx}=19$), jest wyższa o co najmniej 3 kategorie od kategorii ryzyka ustalonej dla grupy działalności, do której należy płatnik ze względu na rodzaj wykonywanej działalności ($K_{dx}=6$).

Wskaźnik korygujący w przedstawionym przypadku wynosi - **1,2**

Krok 6. Ustalenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe.

Stopę procentową właściwą dla grupy działalności, do której płatnik należy ze względu na rodzaj wykonywanej działalności należy pomnożyć przez wartość ustalonego dla płatnika wskaźnika korygującego.

$$1,73\% \times 1,2 = 2,08\%$$

W przedstawionym przykładzie Zakład ustali stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe dla tego płatnika składek na rok składkowy trwający od 1 kwietnia 2006 r. do 31 marca 2007r., w wysokości **2,08%**.

2. Ustalanie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe za okres do 31.03.2006r., oraz za okres od 1.04.2006r. przez płatników nie zobowiązanych do przekazania informacji ZUS IWA za trzy kolejne, ostatnie lata kalendarzowe

Szczegółowe zasady wypełniania informacji ZUS IWA zawarte zostały w poradniku [„Zasady składania i wypełniania Informacji o danych do ustalenia składki na ubezpieczenie wypadkowe ZUS IWA”](#)

Płatnicy składek podlegający wpisowi do rejestru REGON, którzy:

- zgłaszają do ubezpieczenia wypadkowego co najmniej 10 ubezpieczonych,
- nie byli zobowiązani do przekazania do Zakładu informacji ZUS IWA za trzy kolejne, ostatnie lata kalendarzowe,

także po 31 marca 2006r., samodzielnie ustalają stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe.

Uwaga!

Na podanych w tym rozdziale zasadach w okresie od 1 stycznia 2003r. do 31 marca 2006r. ustalali stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe samodzielnie wszyscy płatnicy zgłaszający do ubezpieczenia wypadkowego co najmniej 10 ubezpieczonych, o ile podlegali wpisowi do rejestru REGON.

Dla wymienionych wyżej płatników stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe wynosi tyle co stopa procentowa określona dla grupy działalności, do której płatnik należy.

Płatnik składek należy do grupy działalności ustalonej dla jego rodzaju działalności według PKD ujętego w rejestrze REGON w dniu 31 grudnia poprzedniego roku.

Płatnik składek zgłaszany w okresie **od 1 stycznia danego roku do 31 marca następnego roku** należy do grupy działalności ustalonej dla jego rodzaju działalności według PKD ujętego w rejestrze REGON w dniu, od którego jest zgłaszany w Zakładzie.

Uwaga!

W celu ustalenia grupy działalności i rodzaju działalności w okresie do 31 grudnia 2009 r. należy stosować Polską Klasyfikację Działalności wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 2004 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. Nr 33, poz. 289, z późn. zm.), tzw. klasyfikację PKD 2004.¹

Zasada ta ma zastosowanie w przypadku płatników, którzy:

- zgłaszani są po raz pierwszy w ZUS, przy czym przy ustalaniu liczby ubezpieczonych bierze się pod uwagę miesiąc, w którym podlega ubezpieczeniu wypadkowemu pierwszy ubezpieczony,
- w poprzednim roku kalendarzowym nie byli płatnikami składek na ubezpieczenie wypadkowe, tzn. byli zarejestrowani w ZUS, ale w ciągu poszczególnych miesięcy poprzedniego roku nie zgłaszali ani jednej osoby do tego ubezpieczenia,
- byli skreśleni z krajowego rejestru podmiotów gospodarki narodowej REGON na dzień 31 grudnia poprzedniego roku.

Przykład 14

Płatnik składek był zarejestrowany w ZUS przez cały 2005 r. i jest zarejestrowany nadal. W roku 2005 r. zgłaszał ubezpieczonych do ubezpieczenia wypadkowego. W celu ustalenia stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe na rok składkowy od 1 kwietnia 2006 r. do 31 marca 2007 r.

¹Powyższe wynika z rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002r. w sprawie różnicowania stopy procentowej składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w zależności od zagrożeń zawodowych i ich skutków (Dz. U. Nr 200, poz. 1692 z późn. zm.) w brzmieniu nadanym rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 kwietnia 2008r. (Dz. U. Nr 73, poz. 436), którego przepisy mają zastosowanie przy ustalaniu grup działalności i rodzaju działalności od dnia 1 stycznia 2008 r.

należy ustalić, do jakiej grupy działalności należy ten płatnik według PKD ujętego w rejestrze REGON na dzień 31 grudnia 2005 r.

Przykład 15

Płatnik w okresie od 1 stycznia 2003 r. do 31 stycznia 2004 r. zatrudniał wyłącznie zleceniobiorców niepodlegających ubezpieczeniu wypadkowemu. Od 1 lutego 2004 r. zatrudnił 11 pracowników. W celu ustalenia stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe za miesiąc luty 2004r. (czyli na rok składkowy trwający od 1.04.2003 r. do 31.03.2004 r.) należy ustalić, do jakiej grupy działalności należy ten płatnik według PKD ujętego w rejestrze REGON w dniu, od którego stał się płatnikiem składek na ubezpieczenie wypadkowe, tj. 1 lutego 2004 r.

Sprawdzenia, do jakiej grupy działalności należy dany płatnik składek, dokonuje się w następujący sposób:

1. Na podstawie "Zaświadczenia o numerze identyfikacyjnym REGON" należy ustalić rodzaj przeważającej działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD), do której został zaklasyfikowany płatnik, oznaczony pięciodzianowym kodem alfanumerycznym, np. 4030B "Dystrybucja ciepła (pary wodnej i gorącej wody)".
2. Na podstawie dwóch pierwszych cyfr z kodu rodzaju przeważającej działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD), o którym mowa w pkt. 1, ustala się, do jakiego działu (na poziomie sekcji lub podsekcji) został zaklasyfikowany płatnik składek zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 2004 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (Dz.U. nr 33, poz. 289, z późn. zm.). Sprawdzenia można również dokonać posługując się tabelą pomocniczą stanowiącą [załącznik nr 1](#) do poradnika. Ustalony kod będzie jedno - lub dwuliterowy, co odpowiada grupowaniu rodzajów działalności na poziomie sekcji (podsekcji). Np. w przypadku płatnika zaklasyfikowanego do rodzaju przeważającej działalności oznaczonego kodem 4030B "Dystrybucja ciepła (pary wodnej i gorącej wody)", na podstawie dwóch pierwszych cyfr tego kodu - 40 "Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę", ustala się, że został on zaklasyfikowany do sekcji E "Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę".

Właściwą dla danego płatnika stopę procentową składki ustala się na podstawie tabeli z załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002r. w sprawie różnicowania stopy procentowej składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w zależności od zagrożeń zawodowych i ich skutków (Dz. U. nr 200, poz. 1692, z późn. zm.), poprzez odczytanie wysokości stopy procentowej składki odpowiadającej grupie działalności, do której został zaklasyfikowany dany płatnik składek, według kodu PKD na poziomie sekcji (podsekcji). Wspomniana tabela z załącznika do rozporządzenia stanowi

[załącznik nr 2](#) do poradnika. - za okres od 1 stycznia 2003r. do 31.03.2006r.

[załącznik nr 3](#) do poradnika - za okres od 1.04.2006r.

Przykład 16

Płatnik składek ustalił, że prowadzi działalność zaklasyfikowaną według kodu PKD do sekcji E „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę”. Zgodnie z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 listopada 2002r., dla grupy działalności „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę”, oznaczonej kodem PKD „E” – stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe wynosi 1,73% (wiersz 19 tabeli z [załącznika nr 2](#) do rozporządzenia).

Wysokość stóp procentowych dla poszczególnych grup działalności określona w załączniku nr 2 do powołanego wyżej rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 listopada 2002 r. ustalana jest w zależności od kategorii ryzyka danej grupy. Ryzyko określone jest wskaźnikami częstości:

- poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem,
- poszkodowanych w wypadkach przy pracy - śmiertelnych i ciężkich,
- stwierdzonych chorób zawodowych,
- zatrudnionych w warunkach zagrożenia,

ustalonymi dla poszczególnych grup działalności na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego za trzy ostatnie lata kalendarzowe, dostępne w dniu 31 stycznia danego roku.

W przypadku gdy upływa termin opłacenia składki, a płatnik nie otrzymał jeszcze zaświadczenia o numerze identyfikacyjnym REGON, stopę procentową składki ustala się zaliczkowo w wysokości 50% najwyższej stopy procentowej ustalonej na dany rok składkowy dla grup działalności. Po otrzymaniu zaświadczenia płatnik jest zobowiązany skorygować stopę procentową składki poprzez złożenie korekty dokumentów rozliczeniowych za cały okres od pierwszego miesiąca danego roku składkowego, za który rozliczana była składka na ubezpieczenie wypadkowe w nieprawidłowej wysokości.

IV. Ustalenie wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe przez płatników składek niepodlegających wpisowi do rejestru REGON.

Dla płatników składek niepodlegających wpisowi do rejestru REGON stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe wnosi 50% najwyższej stopy procentowej ustalonej na dany rok składkowy dla grup działalności, tj. 1,80% podstawy jej wymiaru - załącznik nr 3 (w okresie od 1 stycznia 2003r. do 31 marca 2006r. wynosiła – 1,93% - załącznik nr 2 do niniejszego poradnika).

V. Zawyżenie albo zniżenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe.

Jeżeli płatnik składek nie przekaze informacji ZUS IWA albo przekaze w niej nieprawdziwe dane, co spowodowało **zaniżenie** stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, Zakład ustala, w drodze decyzji, stopę procentową na cały rok składkowy w wysokości 150% stopy procentowej ustalonej na podstawie prawidłowych danych. Płatnik zobowiązany jest opłacić zaległe składki wraz z odsetkami za zwłokę.

Jeśli skutkiem nieprzekazania informacji ZUS IWA albo przekazania w niej nieprawdziwych danych będzie **zawyżenie** stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, Zakład ustala stopę procentową składki na cały rok składkowy w wysokości stopy procentowej ustalonej na podstawie prawidłowych danych.

W tych przypadkach płatnik jest ponadto zobowiązany do odpowiednio złożenia brakującej informacji ZUS IWA albo dokonania jej korekty i korekt dokumentów rozliczeniowych

W przypadku gdy płatnik, który jest zobowiązany samodzielnie ustalić stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe, nieprawidłowo ustali liczbę ubezpieczonych lub grupę działalności, co spowoduje **zaniżenie** stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, po stwierdzeniu nieprawidłowości jest zobowiązany, we własnym zakresie, ponownie ustalić stopę procentową na podstawie prawidłowych danych oraz opłacić zaległe składki wraz z odsetkami za zwłokę. W takim przypadku, Zakład w drodze decyzji, podwyższa stopę procentową na cały rok składkowy o 50% stopy procentowej ustalonej na podstawie prawidłowych danych.

Jeśli skutkiem błędnego ustalenia liczby ubezpieczonych lub grupy działalności będzie **zawyżenie** stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, to płatnik we własnym zakresie ustala stopę procentową na podstawie prawidłowych danych.

W tych przypadkach płatnik jest ponadto zobowiązany do złożenia korekt dokumentów rozliczeniowych.

VI. Podwyższenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe na wniosek inspektora pracy.

Zakład podwyższy płatnikowi wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe ustalonej na najbliższy rok składkowy o 100%, jeżeli z wnioskiem takim wystąpi inspektor pracy, po stwierdzeniu rażącego naruszenia przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy w czasie dwóch kolejnych kontroli.

Na podstawie tego wniosku ZUS wydaje decyzję o podwyższeniu składki.

Podstawa prawna

1. Ustawa z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. nr 199, poz. 1673, Nr 241, poz. 2074; z 2003r. Nr 83, poz. 760, Nr 223, poz. 2217; z 2004r. Nr 99, poz. 1001, Nr 121, poz. 1264, Nr 187, poz. 1925, Nr 210, poz. 2135, Nr 121, poz. 1264; z 2005 r. Nr 164, poz. 1366; z 2007 r. Nr 115, poz. 792).
2. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie różnicowania stopy procentowej składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w zależności od zagrożeń zawodowych i ich skutków (Dz. U. nr 200, poz. 1692; z 2006r. Nr 42, poz. 283, z 2007r. Nr 117, poz. 812; z 2008 r. Nr 73, poz. 436).
3. Obwieszczenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 4 grudnia 2002 r. o sprostowaniu błędów (Dz. U. nr 203, poz. 1720).

Załączniki

Schemat Polskiej Klasyfikacji Działalności, tzw. PKD 2004²

(wyciąg według sekcji/podsekcji z pominięciem kodów grupowania na szczeblach pośrednich)

Załącznik 1

według stanu prawnego obowiązującego od 1 maja 2004 r.

Dział	Grupa	Klasa	Podklasa	Nazwa grupowania
SEKCJA A				Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo
1				Rolnictwo, łowiectwo, włączając działalność usługową
2				Leśnictwo, włączając działalność usługową
SEKCJA B				Rybnictwo
5				Rybnictwo, włączając działalność usługową
SEKCJA C				Górnictwo
PODSEKCJA CA				Górnictwo surowców energetycznych
10				Górnictwo węgla kamiennego i brunatnego (lignitu); wydobywanie torfu
11				Górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego, włączając działalność usługową
12				Górnictwo rud uranu i toru
PODSEKCJA CB				Górnictwo surowców innych niż energetyczne

² Klasyfikacja wprowadzona rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 2004r . w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. Nr 33, poz. 289, z późn. zm.).

Dział	Grupa	Klasa	Podklasa	Nazwa grupowania
13				Górnictwo rud metali
14				Pozostałe górnictwo
SEKCJA D				Przetwórstwo przemysłowe
PODSEKCJA DA				Produkcja artykułów spożywczych; napojów i wyrobów tytoniowych
15				Produkcja artykułów spożywczych i napojów
16				Produkcja wyrobów tytoniowych
PODSEKCJA DB				Produkcja wyrobów włókienniczych i odzieży
17				Włókiennictwo
18				Produkcja odzieży i wyrobów futrzarskich
PODSEKCJA DC				Produkcja skór wyprawionych i wyrobów ze skór wyprawionych
19				Produkcja skór wyprawionych i wyrobów ze skór wyprawionych
PODSEKCJA DD				Produkcja drewna i wyrobów z drewna
20				Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz z korka (z wyłączeniem mebli), wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
PODSEKCJA DE				Produkcja masy włóknistej, papieru oraz wyrobów z papieru; działalność publikacyjna i poligraficzna
21				Produkcja masy włóknistej, papieru oraz wyrobów z papieru
22				Działalność wydawnicza; poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji
PODSEKCJA DF				Wytwarzanie koksu, produktów rafinacji ropy naftowej i paliw jądrowych
23				Wytwarzanie koksu, produktów rafinacji ropy naftowej i paliw jądrowych
PODSEKCJA DG				Produkcja wyrobów chemicznych
24				Produkcja wyrobów chemicznych
PODSEKCJA DH				Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych
25				Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych
PODSEKCJA DI				Produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych
26				Produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych
PODSEKCJA DJ				Produkcja metali i wyrobów z metali
27				Produkcja metali
28				Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
PODSEKCJA DK				Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
29				Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
PODSEKCJA DL				Produkcja urządzeń elektrycznych i optycznych
30				Produkcja maszyn biurowych i komputerów

Dział	Grupa	Klasa	Podklasa	Nazwa grupowania
31				Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej, gdzie indziej niesklasyfikowana
32				Produkcja sprzętu i urządzeń radiowych, telewizyjnych i telekomunikacyjnych
33				Produkcja instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych, zegarów i zegarków
PODSEKCJA DM				Produkcja sprzętu transportowego
34				Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep
35				Produkcja pozostałego sprzętu transportowego
PODSEKCJA DN				Produkcja, gdzie indziej niesklasyfikowana
36				Produkcja mebli; działalność produkcyjna, gdzie indziej niesklasyfikowana
37				Przetwarzanie odpadów
SEKCJA E				Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę
40				Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę
41				Pobór, uzdatnianie i rozprowadzanie wody
SEKCJA F				Budownictwo
45				Budownictwo
SEKCJA G				Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego
50				Sprzedaż, obsługa i naprawa pojazdów samochodowych i motocykli; sprzedaż detaliczna paliw do pojazdów samochodowych
51				Handel hurtowy i komisowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi, motocyklami
52				Handel detaliczny, z wyłączeniem sprzedaży pojazdów samochodowych, motocykli; naprawa artykułów użytku osobistego i domowego
SEKCJA H				Hotele i restauracje
55				Hotele i restauracje
SEKCJA I				Transport, gospodarka magazynowa i łączność
60				Transport lądowy; transport rurociągowy
61				Transport wodny
62				Transport lotniczy
63				Działalność wspomagająca transport; działalność związana z turystyką
64				Poczta i telekomunikacja
SEKCJA J				Pośrednictwo finansowe
65				Pośrednictwo finansowe, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalno-rentowych
66				Ubezpieczenia oraz fundusze emerytalno-rentowe, bez gwarantowanej prawnie opieki społecznej
67				Działalność pomocnicza związana z pośrednictwem finansowym i ubezpieczeniami
SEKCJA K				Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej
70				Obsługa nieruchomości

Dział	Grupa	Klasa	Podklasa	Nazwa grupowania
71				Wynajem maszyn i urządzeń bez obsługi oraz wypożyczanie artykułów użytku osobistego i domowego
72				Informatyka
73				Działalność badawczo-rozwojowa
74				Działalność gospodarcza pozostała
SEKCJA L				Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne
75				Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne
SEKCJA M				Edukacja
80				Edukacja
SEKCJA N				Ochrona zdrowia i pomoc społeczna
85				Ochrona zdrowia i pomoc społeczna
SEKCJA O				Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała
90				Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków, gospodarowanie odpadami, pozostałe usługi sanitarne i pokrewne
91				Działalność organizacji członkowskich, gdzie indziej niesklasyfikowana
92				Działalność związana z kulturą, rekreacją i sportem
93				Działalność usługowa pozostała
SEKCJA P				Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników
95				Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników
96				Gospodarstwa domowe produkujące wyroby na własne potrzeby
97				Gospodarstwa domowe świadczące usługi na własne potrzeby
SEKCJA Q				Organizacje i zespoły eksterytorialne
99				Organizacje i zespoły eksterytorialne

Stopy procentowe składki na ubezpieczenie wypadkowe dla grup działalności w okresie od 01.01.2003r. do 31.03.2006r.

Załącznik 2

Lp.	Grupy działalności	Kod PKD	Kategorie ryzyka	Stopy procentowe składki
1	Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	A	8	2,26
2	Rybołówstwo i rybactwo	B	8	2,26
3	Górnictwo i kopalnictwo surowców energetycznych	CA	14	3,86
4	Górnictwo i kopalnictwo surowców innych niż energetyczne	CB	13	3,60
5	Produkcja artykułów spożywczych, napojów i wyrobów tytoniowych	DA	7	2,00
6	Produkcja wyrobów włókienniczych i odzieży	DB	4	1,20

Lp.	Grupy działalności	Kod PKD	Kategorie ryzyka	Stopy procentowe składki
7	Produkcja skór wyprawionych i wyrobów ze skór wyprawionych	DC	5	1,47
8	Produkcja drewna i wyrobów z drewna	DD	12	3,33
9	Produkcja masy włóknistej, papieru oraz wyrobów z papieru, działalność publikacyjna i poligraficzna	DE	5	1,47
10	Wytwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej i paliw jądrowych	DF	6	1,73
11	Produkcja wyrobów chemicznych	DG	6	1,73
12	Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych	DH	7	2,00
13	Produkcja wyrobów z surowców niemetalicznych pozostałych	DI	9	2,53
14	Produkcja metali i wyrobów z metali	DJ	9	2,53
15	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	DK	8	2,26
16	Produkcja urządzeń elektrycznych i optycznych	DL	5	1,47
17	Produkcja sprzętu transportowego	DM	9	2,53
18	Produkcja, gdzie indziej niesklasyfikowana	DN	8	2,26
19	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	E	6	1,73
20	Budownictwo	F	8	2,26
21	Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów mechanicznych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	G	3	0,97
22	Hotele i restauracje	H	3	0,97
23	Transport, gospodarka magazynowa i łączność	I	5	1,47
24	Pośrednictwo finansowe	J	2	0,97
25	Obsługa nieruchomości, wynajem, nauka i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	K	4	1,20
26	Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne, organizacje i zespoły eksterytorialne	L, Q	3	0,97
27	Edukacja	M	6	1,73
28	Ochrona zdrowia i opieka społeczna	N	5	1,47
29	Pozostała działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna	O	5	1,47

* Kod PKD - określony w przepisach w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD).

Stopy procentowe składki na ubezpieczenie wypadkowe dla grup działalności w okresie od 01.04.2006r.

Załącznik nr 3

Lp.	Grupy działalności	Kod PKD*	Kategorie ryzyka	Stopy procentowe składki
1	Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	A	7	2,00
2	Rybnictwo	B	10	2,80
3	Górnictwo surowców energetycznych	CA	13	3,60
4	Górnictwo surowców innych niż energetyczne	CB	12	3,33
5	Produkcja artykułów spożywczych; napojów i wyrobów tytoniowych	DA	6	1,73

Lp.	Grupy działalności	Kod PKD*	Kategorie ryzyka	Stopy procentowe składki
6	Produkcja wyrobów włókienniczych i odzieży	DB	4	1,20
7	Produkcja skór wyprawionych i wyrobów ze skór wyprawionych	DC	4	1,20
8	Produkcja drewna i wyrobów z drewna	DD	11	3,06
9	Produkcja masy włóknistej, papieru oraz wyrobów z papieru; działalność publikacyjna i poligraficzna	DE	4	1,20
10	Wytwarzanie koksu, produktów rafinacji ropy naftowej i paliw jądrowych	DF	6	1,73
11	Produkcja wyrobów chemicznych	DG	8	2,26
12	Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych	DH	7	2,00
13	Produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych	DI	8	2,26
14	Produkcja metali i wyrobów z metali	DJ	9	2,53
15	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	DK	8	2,26
16	Produkcja urządzeń elektrycznych i optycznych	DL	4	1,20
17	Produkcja sprzętu transportowego	DM	8	2,26
18	Produkcja, gdzie indziej niesklasyfikowana	DN	7	2,00
19	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	E	6	1,73
20	Budownictwo	F	7	2,00
21	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	G	3	0,93
22	Hotele i restauracje	H	2	0,90 (do 31.03.2007r.) 0,67** (od 01.04.2007r.)
23	Transport, gospodarka magazynowa i łączność	I	5	1,47
24	Pośrednictwo finansowe	J	2	0,90 (do 31.03.2007r.) 0,67** (od 01.04.2007r.)
25	Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	K	4	1,20
26	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne, organizacje i zespoły eksterytorialne	L, Q	3	0,93
27	Edukacja	M	4	1,20
28	Ochrona zdrowia i opieka społeczna	N	5	1,47
29	Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	O	5	1,47

* Kod PKD określony w przepisach w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD). Do dnia 31 grudnia 2009 r. do grup działalności i rodzaju działalności stosuje się Polską Klasyfikację Działalności (PKD) wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 2004 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. Nr 33, poz. 289 i Nr 165, poz. 1727).

** Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 czerwca 2007r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie różnicowania stopy procentowej składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w zależności od zagrożeń zawodowych i ich skutków (Dz. U. Nr 117, poz. 812) stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe dla grup działalności w pozycjach 22 i 24, od 01.04.2007r., wynosi 0,67%.

Przedziały wartości wskaźników częstości stanowiące podstawę do ustalenia częściowych kategorii ryzyka według wskaźników częstości wypadków przy pracy, chorób zawodowych oraz pracowników zatrudnionych w warunkach zagrożenia

Załącznik nr 4

Kategoria ryzyka	Przedziały wartości wskaźników częstości stanowiące podstawę do ustalenia częściowych kategorii ryzyka		
	Poszkodowanych w wypadkach przy pracy		zatrudnionych w warunkach zagrożenia
	Ogółem	w tym śmiertelnych i ciężkich	
30	44,3 - i więcej	1,087 - i więcej	991 - i więcej
29	42,7 - 44,2	1,047 - 1,086	956 - 990
28	41,1 - 42,6	1,007 - 1,046	921 - 955
27	39,5 - 41,0	0,967 - 1,006	886 - 920
26	37,9 - 39,4	0,927 - 0,966	851 - 885
25	36,3 - 37,8	0,887 - 0,926	816 - 850
24	34,7 - 36,2	0,847 - 0,886	781 - 815
23	33,1 - 34,6	0,807 - 0,846	746 - 780
22	31,5 - 33,0	0,767 - 0,806	711 - 745
21	29,9 - 31,4	0,727 - 0,766	676 - 710
20	28,3 - 29,8	0,687 - 0,726	641 - 675
19	26,7 - 28,2	0,647 - 0,686	606 - 640
18	25,1 - 26,6	0,607 - 0,646	571 - 605
17	23,5 - 25,0	0,567 - 0,606	536 - 570
16	21,9 - 23,4	0,527 - 0,566	501 - 535
15	20,3 - 21,8	0,487 - 0,526	466 - 500
14	18,7 - 20,2	0,447 - 0,486	431 - 465
13	17,1 - 18,6	0,407 - 0,446	396 - 430
12	15,5 - 17,0	0,367 - 0,406	361 - 395
11	13,9 - 15,4	0,327 - 0,366	326 - 360
10	12,3 - 13,8	0,287 - 0,326	291 - 325
9	10,7 - 12,2	0,247 - 0,286	256 - 290
8	9,1 - 10,6	0,207 - 0,246	221 - 255
7	7,5 - 9,0	0,167 - 0,206	186 - 220
6	5,9 - 7,4	0,127 - 0,166	151 - 185
5	4,3 - 5,8	0,087 - 0,126	116 - 150
4	2,7 - 4,2	0,047 - 0,086	81 - 115
3	1,4 - 2,6	0,024 - 0,046	41 - 80
2	0,1 - 1,3	0,001 - 0,023	1 - 40
1	0,0 - 0,0	0,000 - 0,000	0 - 0